

HELENA GRYSZPAN

ur. 1926; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, Żydzi, życie religijne, święta żydowskie, Chanuka, szabat

Tradycje i święta żydowskie

[Święta w naszym domu spędzaliśmy] normalnie. Tak u każdego jednego. To było normalnie, to [jest] tradycja. Ojciec nie [chodził do bożnicy]. Mama może tak, ale nie wiem, mama chyba też nie. Nie pamiętam, żeby mama szła. A może i szła, to nawet nie wiem. Bo to był raczej taki lewicowy dom.

[Szabat] to była wspólna kolacja. I mama zapalała świece i się zaraz siadało do kolacji. [Moje ulubione święto to było], ja myślę, że Chanuka. Nie wiem dlaczego. Może te pączki, może tak, może tak. Nigdy nie pamiętam, żebym była przebrana na Purim. Możliwe, że to nie robili w Polsce, ja nie wiem. [Kuczki pamiętam], ale nigdy nie siedziałam w kuczce, nigdy. Były na podwórku, były takie tego. To się wchodziło, jako dzieci żeśmy latali, ale, ale... raczej nie.

Tradycje [są zachowywane] tak samo u mojego syna. Mój syn widział, że ojciec jego, mój mąż, pości w sądny dzień. On też, nie wiem czy on to robił dla sportu czy... nie dlatego, że jest nabożny, daleko nie. To on też. Dwóch chłopców, synowie już też nie jedzą w sądny dzień. Córka i mama jedzą, ja też jem. Ale jest tradycja, jest święto. Jeszcze u niego jest coś. U niego jest, że w piątek wieczorem wszyscy muszą być przy kolacji razem. Nie ważne co się je, może być szynka i nie szynka, i może być wszystko. To nie ważne co, ale przy stole razem, i świece się palą. To tak, to jest tradycja. Ale żeby do bożnicy? To ja myślę, że chodzą tylko na ten izkor. Izkor to jest wspomnienie, to jest taka modlitwa za zmarłych, to może wtedy on idzie. A tak? Nie. Ale święto to jest święto. O teraz niedługo będzie Chanuka, to się kupuje pączki, piecze się placki kartoflane, zapala się świece. Bardzo przyjemnie.

Data i miejsce nagrania	2006-11-28, Ramat Gan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Magdalena Ładziak
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"